

Případová studie Města Roztoky

Tato případová studie je součástí projektu Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni (TD020304) a byla vytvořena s finanční podporou TA ČR.

Řešitelská organizace: Ing. Pavel Novák s.r.o.

ZAKLADNÍ ÚDAJE O MĚSTU ROZTOKY

Kraj:	Středočeský
Počet obyvatel:	7 918 (1. 1. 2013)
Správní členění:	pověřená obec
Obec s rozšířenou působností:	Černošice
Rozloha:	8,44 km ²

Množství produkovaného směsného komunálního odpadu (2013):	1 482,3 t	(187,2 kg/obyv.)
Množství produkovaného biologicky rozložitelného odpadu (2013):	940 t	(118,7 kg/obyv.)
Množství produkovaného papíru a nápojového kartonu občany (2013):	225,5 t	(28,5 kg/obyv.)
Množství produkovaných plastů občany (2013):	114,2 t	(14,4 kg/obyv.)
Množství produkovaného skla občany (2013):	115 t	(14,5 kg/obyv.)

Odpovědné osoby za organizaci a systém svozu odpadů ve městě: referent odboru správy, rozvoje města a životního prostředí Městského úřadu (MěÚ) v Roztokách (Ing. Ladislav Zeman) → vedoucí odboru správy, rozvoje města a životního prostředí MěÚ v Roztokách (RNDr. Ján Polák)

Zámek v Roztokách u Prahy, Tyršovo náměstí v Roztokách, Foto: <http://www.zamky-hrady.cz>, <http://commons.wikimedia.org>

SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Svozová společnost: Technické služby města Roztoky (příspěvková organizace města), Regios, a.s. (.A.S.A., spol. s r.o.)

Technické služby (TS) se v Roztokách starají o svoz tříděného odpadu (papír, plasty, sklo, nápojový karton), dále zajišťují svoz objemného odpadu, mobilní svoz bioodpadu (kompostovatelných odpadů), péči o městskou zeleň a provozují sběrný dvůr města. Firma **Regios, a.s.** zajišťuje svoz směsného komunálního odpadu (SKO) a jeho odstranění na skládce, mobilní svozy nebezpečného odpadu (NO) a odvoz NO ze sběrného dvora, dále zajišťuje svoz bioodpadů z hnědých nádob a využití těchto bioodpadů na smluvní kompostárně.

Vybavenost: 18 sběrných stanovišť na separovaný odpad na téměř 8 000 obyvatel města (všechna stanoviště kompletní - papír + plasty + sklo + nápojový karton, umístěna v uzlech a na strategických místech). Nápojový karton se sbírá samostatně do oranžových kontejnerů. Sklo se při třídění odpadů rozlišuje na bílé a barevné. Nádoby na papír, plasty, sklo i nápojový karton mají všechny spodní výsyp a jedná se o tzv. zvony. Z výše uvedeného vyplývá, že hustota sběrné sítě na separovaný odpad v Roztokách je přibližně **444 obyvatel/sběrné stanoviště**. Obyvatelům Roztok je k dispozici rovněž **5 kontejnerů na odpadní textil**. Odpady mohou občané s trvalým pobytem v obci bezplatně (u vybraných odpadů nad stanovený limit s poplatkem – např. stavební odpady max. do 0,5 m³/občan/14 dní) odevzdávat také ve **sběrném dvoře města**, který je otevřen každý všední den a v sobotu (od listopadu do března ve všední dny a každou 3. sobotu v měsíci). Město Roztoky také **2 x ročně** (duben, říjen) pořádá **mobilní svoz objemného a nebezpečného** odpadu (velkoobjemový kontejner s obsluhou), 2 x ročně (duben, září) pak **sběr železného šrotu**.

Umístění sběrného dvora v Roztokách, Kontejnery na tříděný odpad v ulici Lidická (Samoobsluha „Sádlo“), Foto: <http://www.roztoky.cz>, Ing. Pavel Novák s.r.o.

Občané města Roztoky mají **celkem 3 možnosti, jak nakládat s bioodpady**. Již od roku 2010 město Roztoky provozuje **systém odděleného nádobového sběru a svozu bioodpadů**. Součástí systému je v současné době celkem 864 hnědých nádob na bioodpad, které mají občané přistavené u svých domů ve všech částech obce. V roce 2010 bylo po městě rozmístěno celkem 600 ks hnědých nádob, které město zapůjčilo bezplatně svým občanům (projekt spolufinancovaný ze strukturálních fondů EU – OPŽP – nádoby po 5 letech užívání přechází bezplatně do vlastnictví občanů). Tyto nádoby byly rozebrány téměř okamžitě a nyní si již občané musí v případě zájmu o zapojení do systému sběru a svozu bioodpadů nádoby pořídit na vlastní náklad, avšak i přesto je průměrný roční nárůst počtu nádob o cca 50. Systém svozu bioodpadů mohou občané Roztok využít zdarma (v rámci místního poplatku za odpad). Nádoby se **vyváží od prahu domu 1 x za 14 dní** od dubna do listopadu (polovina města v sudém týdnu, druhá polovina města v lichém týdnu) a shromážděný bioodpad je využíván na kompostárně (JENA v Úholičkách nebo ATEA PRAHA, s.r.o.

v Chrášťanech u Prahy). Dále mohou občané Roztok využít **18 mobilních svozů bioodpadu ročně** (každá druhá sobota v sezóně). Na předem sjednané místo jsou přistaveny velkoobjemové kontejnery (kalendář mobilního svozu bioodpadů), do kterých je možno bioodpad po určenou dobu odkládat. Občané také mohou předávat bioodpad **do sběrného dvora obce**. Město Roztoky taktéž **podporuje domácí kompostování** svých občanů, bezplatně zapůjčilo v rámci výše uvedeného projektu svým občanům **100 ks domácích kompostérů**, které opět po 5 letech užívání přechází do jejich osobního vlastnictví.

Způsob platby za odpady: místní poplatek ve výši **600 Kč/rok** (2014) na trvale žijícího obyvatele (vždy odvod alespoň jednoho poplatku za číslo popisné, stejná výše rekreatanti) – poplatek za veškeré služby včetně svozu bioodpadu. Od poplatku jsou osvobozeny osoby s trvalým pobytem v obci a věkem nad 75 let a lidé, kteří se prokazatelně déle než 6 měsíců v Roztokách nezdržují.

Organizace služeb a frekvence svozu odpadů: Svoz směsného komunálního odpadu (SKO) ve městě Roztoky probíhá od prahu domu, a to **jedenkrát týdně**. SKO je svážen společností Regios a.s. přímo na skládku firmy v nedalekých Úholičkách (5,9 km). Pokud pracovníci firmy Regios při svážení SKO namátkovou kontrolou zjistí, že konkrétní majitel popelnice do nádoby vyhodil větší množství plastů nebo např. trávu, tak popelnici nevyvezou (sankce za špatné třídění) a majiteli je postup následně vysvětlen. Vzhledem k tomu, že tříděný odpad sváží technické služby města, jsou nádoby vyváženy zejména **dle jejich naplněnosti** (logisticky snadnější a ekonomičtější). **V centru města se papír a plasty sváží zpravidla třikrát týdně, na okrajích města méně často (asi 2 krát týdně)**. Technické služby (TS) je sváží nejprve do sběrného dvora města, kde dochází k jejich krátkodobému skladování. Z papíru se na sběrném dvoře vytřídí hrubé nečistoty (bez třídící linky), následně se slisuje a přeloží na nákladní automobily a odváží do smluvních firem k využití (papír od Roztok odebírá hned několik zpracovatelů a i tito se mění dle aktuální ekonomické výhodnosti jejich nabídky). Plasty nejsou nikterak přetřizovány a jsou za drobný obnos TS jako druhotná surovina dále prodávány (odběratelé se mění dle cenové výhodnosti - v současné době plasty od Roztok odebírá Regios a.s.). **Sklo sváží TS přibližně 3 x krát do měsíce** a také ho dále prodávají firmě Regios a.s. Plasty i sklo Regios a.s. dotřídí na své třídící lince v Úholičkách a následně zajišťuje jejich využití u dalších zpracovatelů. **Nápojové kartony** jsou TS sváženy **dvakrát měsíčně**. TS je předávají k využití bez další separace, ta probíhá až na třídící lince Pražských služeb a.s. v Praze.

Třídění bioodpadu, Kontejnery na tříděný odpad v ulici Riegrova (u zámku) v Roztokách u Prahy, Foto: Ing. Pavel Novák s.r.o.

Informování občanů města o službách odpadového hospodářství: MěÚ Roztoky a další subjekty informují občany města o službách v OH několika informačními kanály:

- **webové stránky** města – aktuální informace o provozu systému OH - harmonogramy mobilního svozu objemných a nebezpečných odpadů, harmonogramy mobilního svozu kompostovatelných odpadů a sběru šrotu. Pomocí webových stránek jsou také podávány informace o nových a sezónních službách. Lidé si mají na webu možnost prostudovat POH obce a vyhlášky.
- **měsíčník radnice Odraz** – 2 – 3 x do roka články s informacemi z oblasti OH - kalendář svozu odpadů, otevírací doba sběrného dvora, mobilní svoz nebezpečného odpadu, aktuality a provozní informace o systému OH
- **školní vzdělávací akce** – základní škola vzdělává děti v OH v rámci vlastního programu ekologického vzdělávání, základní škola se také účastní exkurzí na sběrný dvůr města a pořádá každoročně „Den Země“, jehož součástí je úklid města a jeho okolí (ve spolupráci s TS města), na škole probíhají každoročně (čtvrtletně) soutěže ve sběru papíru a směsných plastů jako součást výchovy k separaci odpadů
- **akce pro veřejnost** – sdružení místních obyvatel s podporou města dvakrát do roka (duben, říjen) pořádá na Tyršově náměstí „Roztocký bleší trh“, který umožňuje znovuvyužití zboží, které by se jinak stalo odpadem

Plánování odpadového hospodářství: Město Roztoky má zpracovaný plán odpadového hospodářství města (POH), který se mu dlouhodobě daří naplňovat. V budoucnu plánuje město dále rozšiřovat odpadovou infrastrukturu (přidat další sběrná stanoviště na separovaný odpad, vybudovat komunitní kompostárnu - dostatek bioodpadu jako vstup do kompostárny, jeví se složité vybrat vhodné místo). Město Roztoky rovněž uvažuje o pilotním projektu na zavedení pytlového sběru tříděných odpadů od prahu domu ve vybraných částech města.

FAKTORY ÚSPĚCHU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Město Roztoky dosahuje dlouhodobě velmi dobrých výsledků v separaci odpadů. V případě skla a odpadního papíru se Roztokám dokonce již nyní daří **naplňovat cíle evropské rámcové směrnice o odpadech** (ES/98/2008), které byly stanoveny až pro rok 2020 – tzn. zrecyklovat minimálně 50% uvedených složek domovních a jim podobných odpadů (v roce 2013 byl papír v Roztokách separován s účinností 50 % a sklo s účinností 64 %).

Hlavní faktory úspěchu odpadového hospodářství Roztok:

- **operativní svoz sběrných nádob na tříděný papír a plasty (mimo stanovený harmonogram svozů)**
- **důraz na výchovu a vzdělávání**
- **dostupnost svozu bioodpadů pro všechny občany obce – snižuje se jeho množství v SKO**